

ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ว ๒๔๒๕

ถึง ที่ทำการปกครองอำเภอ ทุกอำเภอ

พร้อมนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอส่งสำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๗๙๗๔ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ขอให้อำเภอดาวน์โหลดหนังสือดังกล่าว จาก www.pokkrongnakhon.com มุมหนังสือราชการ (จังหวัด) หน้าเว็บไซต์

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๖๑๓๓

ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ
วันที่ ๒๔/เม.ย./๒๕๖๑ เวลา ..... น.

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๗๕๗๕

ถึง ที่ทำการปกครองจังหวัด ทุกจังหวัด

พร้อมหนังสือฉบับนี้ กรมการปกครองขอส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาเพื่อโปรดทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ กรมการปกครองได้ลงสำเนารายงานการประชุมดังกล่าว ไว้ที่ http://multi.dopa.go.th/svhad/news/cate7 ด้วยแล้ว

สำนักบริหารการปกครองท้องที่
ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน
โทร./โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๔๐๓

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑
ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๑
วันพุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย สป. ชั้น ๖ อาคารดำรงราชานุสรณ์ กระทรวงมหาดไทย

---

๑. นายสวัสดิ์	ส่งสัมพันธ์	กรรมการ	ทำหน้าที่ประธาน
๒. นายไตรภพ	วงศ์ไตรรัตน์	กรรมการ	
ปลัดจังหวัดอำนาจเจริญ รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านกฎหมาย สป.			
๓. นายสวัสดิ์	ส่งสัมพันธ์	กรรมการ	
๔. นายปริญญา	อุดมทรัพย์	กรรมการ	
๕. นายสุพล	ยุติธาดา	กรรมการ	
๖. ศ.พิเศษ กมลชัย	รัตนสกาววงศ์	กรรมการ	
๗. นายพินัย	อนันตพงศ์	กรรมการ	
๘. นายธวัชชัย	ฟักอังกูร	กรรมการ	
๙. นายเอกศักดิ์	ตรีกรุณาสวัสดิ์	กรรมการ	
๑๐. นางสาววัณณนา	บุนนาค	กรรมการ	
๑๑. นายนิเวศน์	หาญสมุทร	กรรมการ	
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป.			
๑๒. นายยงยุทธ	ขื่นประเสริฐ	กรรมการและเลขานุการ	
นิติกรชำนาญการพิเศษ	สำนักกฎหมาย สป.		
๑๓. นางสาวฐิตาพร	อุทก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
นิติกรปฏิบัติการ	สำนักกฎหมาย สป.		

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายประยูร	รัตนเสนีย์	ติดราชการ
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ด้านความมั่นคงภายใน		
๒. ศ.พิเศษ ยุวัฒน์	วุฒิเมธี	ลาการประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. น.างสาวชุติมณฑน์	บริสุทธิ์	นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย สป.
๒. นางสาวสุธาทิพย์	จันทรเจริญ	นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมาย สป.

ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑. นางสารี	มาลา	
๒. นายนิยม	วิหคเหิร	นิติกรชำนาญการ
๓. นายสุจริต	แก้วจินดา	นิติกร

ผู้แทนจังหวัดนนทบุรี

๑. นายทรรศน์ธรรม	ภูวรัตนโชติ	นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นชำนาญการ
๒. นางจันทร์เพ็ญ	เปรมปรุงวิทย์	ผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

ผู้แทนกรมการปกครอง

๑.	นายพชรพล	ศรีสมบุญ	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
๒.	นายญาณภัทร	อมรชาติ	นิติกรชำนาญการ

ผู้แทนจังหวัดเลย

นายเลิศชาย	บรรหาร	นิติกรชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

เนื่องจากนายประยูร รัตนเสนีย์ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจ ด้านความมั่นคงภายใน ประธานกรรมการ ติดราชการ ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ที่ประชุมจึงมีมติให้ นายสวัสดิ์ ส่งสัมพันธ์ กรรมการ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้ตรวจพิจารณารายงานการประชุมดังกล่าวแล้ว ไม่มีการแก้ไข

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

๓.๑ ขอหารือการมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มจากเงินบำนาญปกติร้อยละยี่สิบห้า รายนายชยพล ตรีไวย ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้รับบำนาญ

ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ชี้แจงว่า จังหวัดนนทบุรีมีหนังสือขอหารือ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้รับหนังสือจากนายชยพล ตรีไวย ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้รับบำนาญ ขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีทบทวนการคำนวณเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญตามคำสั่งจังหวัดนนทบุรี ที่ ๒๓๗๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง สั่งจ่ายเงินบำนาญปกติให้นายชยพลฯ เป็นเงินบำนาญเดือนละ ๒๓,๘๑๙.๔๐ บาท เนื่องจากไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ ซึ่งจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า นายชยพลฯ ลาออกจากราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ มีอายุราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ๒๒ ปี อายุตัว ๔๗ ปี ได้ใช้สิทธิขอรับบำเหน็จปกติ ตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๖ ต่อมาขอกลับเข้ารับราชการใหม่ในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ จึงเป็นการกลับเข้ารับราชการหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๓๙ (๔) กำหนดไว้ว่า "ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป เมื่อออกหรือพ้นจากราชการและได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติหรือบำนาญพิเศษฯไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติหรือเงินบำนาญพิเศษ" ดังนั้น ในการยื่นขอรับบำนาญของนายชยพลฯ จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ จึงขอหารือว่าความเห็นจังหวัดถูกต้องหรือไม่

ข้อเท็จจริง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการรับราชการของนายชยพลฯ แล้ว ปรากฏว่า นายชยพลฯ อายุ ๔๗ ปี ๗ เดือน ๒๓ วัน บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๖ สังกัดส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จจำนวน ๒๑ ปี ๗ เดือน ๘ วัน คิดเป็น ๒๒ ปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติเป็นเงิน ๓๕๖,๔๐๐ บาท ต่อมา นายชยพลฯ ได้กลับเข้ารับราชการใหม่เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ สังกัดสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี พร้อมทั้งได้คืนเงินบำเหน็จปกติที่ได้รับไปพร้อมดอกเบี้ยจำนวน ๕๖๓,๘๑๙.๒๓ บาท ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อส่งให้สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เนื่องจากมีความประสงค์ขอนับเวลาราชการต่อเนื่อง และได้เกษียณอายุราชการด้วยเหตุสูงอายุเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙มีเงินเดือนเดือนสุดท้าย ๓๖,๐๙๐ บาท มีอายุราชการสำหรับคำนวณบำนาญปกติจำนวน ๓๓ ปี และได้รับเงินบำนาญปกติเดือนละ ๒๓,๘๑๙.๔๐ บาท

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๒๐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบสิบปีบริบูรณ์แล้ว ออกจากราชการเพราะลาออกและไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญปกติตามความในมาตรา ๑๒ ก็ให้ได้รับบำเหน็จตามเกณฑ์ในมาตรา ๓๒

ฯลฯ

มาตรา ๓๐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการไปแล้ว ถ้าภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้นับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตอนก่อนออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตอนหลังได้ เว้นแต่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้น ถูกปลดออกหรือไล่ออกจากราชการเนื่องจากกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญจากการรับราชการตอนก่อนออกจากราชการ

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับบำเหน็จไปแล้ว จะนับเวลาราชการต่อเนื่องตามวรรคหนึ่งได้จะต้องคืนบำเหน็จที่ได้รับพร้อมดอกเบี้ยตามอัตราเงินฝากประจำของธนาคารออมสิน ส่วนระยะเวลาในการคืนบำเหน็จให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติแล้ว ให้งดการจ่ายบำนาญตลอดเวลาที่กลับเข้ารับราชการใหม่นั้น แต่ถ้าผู้นั้นประสงค์จะรับบำนาญต่อไปจะต้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ต่อเจ้าสังกัดที่ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันกลับเข้ารับราชการ และจะนับเวลาราชการต่อเนื่องมิได้ กรณีนี้ถ้าเงินเดือนที่ได้รับในขณะกลับเข้ารับราชการใหม่เท่าหรือสูงกว่าเงินเดือนเดิม เมื่อออกจากราชการให้งดการจ่ายบำนาญ แต่ถ้าเงินเดือนใหม่น้อยกว่าเงินเดือนเดิมให้รับบำนาญเท่ากับผลต่างของเงินเดือนใหม่และเงินเดือนเดิม โดยให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่แจ้งไปยังเจ้าสังกัดที่ผู้นั้นรับบำนาญอยู่เพื่องดหรือลดการจ่ายบำนาญ เมื่อออกจากราชการให้มีสิทธิได้รับบำนาญโดยคำนวณจากเงินเดือนและเวลาราชการในตอนใหม่บวกเข้ากับบำนาญเดิม บำนาญในตอนหลังจะเปลี่ยนเป็นขอรับบำเหน็จแทนก็ได้

ความในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการซึ่งกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นโดยอนุโลม

การโอนหรือสั่งข้าราชการผู้ใดไปรับราชการส่วนท้องถิ่น หรือการโอนหรือสั่งข้าราชการส่วนท้องถิ่นไปรับราชการระหว่างราชการส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้นับเวลาราชการของข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้นสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญติดต่อกัน"

๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๓๙ การจ่ายเงินเพิ่มจากเงินบำนาญ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นปฏิบัติดังนี้

ฯลฯ

(๒) นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๙ เป็นต้นไป ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งออกหรือพ้นจากราชการ และได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญพิเศษ หรือผู้มีสิทธิจะพึงได้รับบำนาญพิเศษ ตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายเงินเพิ่มจากเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษแล้วแต่กรณี ในอัตราร้อยละยี่สิบห้าของเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษ ซึ่งจะพึงได้รับตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก โดยเบิกจ่ายจากเงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นและให้รวมจ่ายพร้อมกับเงินบำนาญปกติหรือบำนาญพิเศษที่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้มีสิทธิจะพึงได้รับ เมื่อรวมเงินเพิ่มดังกล่าวกับเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษเข้าด้วยกันแล้ว จะต้องไม่สูงกว่าเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นได้รับอยู่ก่อนออก หรือพ้นจากทางราชการส่วนท้องถิ่น

(๓) ข้าราชการซึ่งได้โอนหรือถูกสั่งไปรับราชการทางราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะมีสิทธิได้นับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญติดต่อกันในการคำนวณเงินเพิ่มจากเงินบำนาญปกติหรือเงินบำนาญพิเศษเพื่อจ่ายแก่ข้าราชการซึ่งได้โอนหรือถูกสั่งไปรับราชการทางราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้มีสิทธิจะพึงได้รับบำนาญพิเศษตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้คำนวณโดยตั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบห้าของเงินบำนาญปกติหรือเงินบำนาญพิเศษ ซึ่งจะพึงได้รับตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ แล้วแต่กรณี คูณด้วยจำนวนปีอันเป็นเวลาราชการที่ข้าราชการผู้นั้นมารับราชการทางราชการส่วนท้องถิ่นหารด้วยจำนวนปีอันเป็นเวลาราชการที่ข้าราชการผู้นั้นรับราชการอยู่ทางสังกัดเดิม และทางราชการส่วนท้องถิ่นรวมกัน ทั้งนี้ เมื่อรวมเงินเพิ่มดังกล่าวกับเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษ ซึ่งจะพึงได้รับเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากเข้าด้วยกันแล้ว จะต้องไม่สูงกว่าเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่ข้าราชการผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกหรือพ้นจากราชการทางราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป เมื่อออกหรือพ้นจากราชการ และได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญ พิเศษ หรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญพิเศษตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษ

ข้อพิจารณา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณากรณีการมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติหรือเงินบำนาญพิเศษ ตามความในข้อ ๓๙ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว สรุปว่า ข้าราชการที่ไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้า

จากเงินบำนาญปกติหรือเงินบำนาญพิเศษหรือบำนาญตกทอด ตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้แก่ ๑) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ออกหรือพ้นจากราชการก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๙ และ ๒) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป เมื่อออกหรือพ้นจากราชการ และได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติหรือบำนาญพิเศษ หรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญพิเศษ ตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ สำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบห้าของเงินบำนาญปกติหรือเงินบำนาญพิเศษซึ่งจะพึงได้รับตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ นั้น ได้แก่ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกหรือพ้นจากราชการและได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกตินับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๙ เป็นต้นไป ให้ราชการส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายเงินเพิ่มจากเงินบำนาญปกติในอัตราร้อยละยี่สิบห้าของเงินบำนาญปกติเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก จ่ายพร้อมกับเงินบำนาญปกติที่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้มีสิทธิจะพึงได้รับ เมื่อรวมเงินเพิ่มดังกล่าวกับเงินบำนาญปกติเข้าด้วยกันแล้วจะต้องไม่สูงกว่าเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นได้รับอยู่ก่อนออกหรือพ้นจากทางราชการส่วนท้องถิ่น จากข้อเท็จจริงนายชยพลฯ ได้บรรจุเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๖ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ได้ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ อายุ ๔๗ ปี ๗ เดือน ๒๓ วัน และมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จจำนวน ๒๑ ปี ๗ เดือน ๘ วัน คิดเป็น ๒๒ ปี ซึ่งตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน บัญญัติว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบสิบปีบริบูรณ์แล้วออกจากราชการเพราะลาออกและไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญปกติตามความในมาตรา ๑๒ ก็ให้ได้รับบำเหน็จตามเกณฑ์ในมาตรา ๓๒ กรณีนายชยพลฯ จึงมีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติคิดเป็นจำนวนเงิน ๓๕๖,๔๐๐ บาท ต่อมาได้กลับเข้ารับราชการใหม่ในราชการส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และได้คืนเงินบำเหน็จปกติที่ได้รับไปพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อส่งให้สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เพื่อขอนับเวลาราชการต่อเนื่อง ซึ่งมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ได้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยความในวรรคแรก และวรรคสองบัญญัติว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการไปแล้ว ถ้าภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้นับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตอนก่อนออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตอนหลังได้ เว้นแต่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้นถูกปลดออก หรือไล่ออกจากราชการเนื่องจากกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญจากการรับราชการ ตอนก่อนออกจากราชการ และข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับบำเหน็จไปแล้ว จะนับเวลาราชการต่อเนื่อง ตามวรรคหนึ่งได้จะต้องคืนบำเหน็จที่ได้รับพร้อมดอกเบี้ยตามอัตราเงินฝากประจำของธนาคารออมสิน ส่วนระยะเวลาในการคืนบำเหน็จให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด กรณีนายชยพลฯ จึงมีสิทธินำระยะเวลาการรับราชการในครั้งแรกตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๖ ถึงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ จำนวน ๒๑ ปี ๗ เดือน ๘ วัน มานับต่อเนื่องกับระยะเวลารับราชการในครั้งหลังตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐ ปี ๑๑ เดือน เป็นระยะเวลารวม ๓๒ ปี ๖ เดือน ๘ วัน คิดเป็น ๓๓ ปี ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันและแม้จะถือว่านายชยพลฯ จะมีสิทธินำระยะเวลาตั้งแต่เข้ารับการบรรจุเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นครั้งแรกมารวมคำนวณบำเหน็จบำนาญได้ก็ตาม แต่เมื่อนายชยพลฯ ได้ลาออกจากราชการและขอกลับ

เข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ กรณีจึงเป็นไปตามความในข้อ ๓๙ (๔) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งกำหนดว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป เมื่อออกหรือพ้นจากราชการ และได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติหรือบำนาญพิเศษ หรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญพิเศษตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษ

สำนักกฎหมาย สป. พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อนายชยพลฯ ได้กลับเข้ารับราชการครั้งหลังเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และได้คืนบำเหน็จที่ได้รับไปแล้ว เมื่อพ้นจากราชการด้วยเหตุเกษียณอายุเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ จึงสามารถนับอายุราชการรุ่อเนื่องเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญได้ ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๐ การที่พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ กำหนดให้สามารถนับเวลาราชการต่อเนื่องจากการรับราชการครั้งแรกได้ก็เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญเท่านั้น แต่กรณีเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบห้าจากบำนาญปกติสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่นนั้นมีเจตนารมณ์เพื่อจูงใจให้มีการเข้ารับราชการในส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่อยู่ห่างไกล และกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินดังกล่าวไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๓๙ แต่เนื่องจากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีผู้เข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมากขึ้น การเดินทางสะดวกขึ้น จึงมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ของผู้มีสิทธิรับเงินเพิ่มดังกล่าวไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยข้อ ๓๙ (๔) "ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป เมื่อออกหรือพ้นจากราชการ และได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญ พิเศษ หรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญพิเศษฯ ไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษ". ทำให้ผู้ที่เข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ ไม่ได้รับเงินเพิ่มอีกต่อไป ดังนั้น เมื่อนายชยพลฯ เข้ารับราชการครั้งหลัง ภายหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ การพิจารณาว่านายชยพลฯ จะมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มจากบำนาญปกติหรือไม่ จึงต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ ๓๙ (๔) นายชยพลฯ จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ ต่อมาได้กลับเข้ารับราชการใหม่ในราชการส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และได้คืนเงินบำเหน็จปกติที่ได้รับไปพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อส่งให้สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เพื่อขอนับเวลาราชการต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตามกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย จึงเห็นควรเสนอข้อหารือดังกล่าวเพื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและผู้แทนจังหวัดนนทบุรีแล้ว มีความเห็นว่าตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ กำหนดให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญปกติด้วยกัน ๔ กรณี ได้แก่ (๑) เหตุทดแทน (๒) เหตุทุพพลภาพ (๓) เหตุสูงอายุ และ(๔) เหตุรับราชการนาน และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันได้บัญญัติข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุสูงอายุ ไว้ ๒ กรณี ได้แก่ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ลาออกเมื่อตนมีอายุครบห้าสิบปีบริบูรณ์แล้ว ส่วนกรณีข้อหารือเกี่ยวกับสิทธิในการที่จะได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญ

ปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษของข้าราชการส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในข้อ ๓๙ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งในข้อ ๓๙ (๔) กำหนดว่า "ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป เมื่อออกหรือพ้นจากราชการ และได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญพิเศษ หรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญพิเศษตามความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษ" กล่าวคือ ในเบื้องต้นผู้ที่จะมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้านี้ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับบำนาญปกติหรือบำนาญพิเศษ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่านายชยพล ตรีไวย ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้รับบำนาญ ได้บรรจุเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๖ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ได้ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ โดยมีอายุขณะลาออกคือ ๔๗ ปี ๗ เดือน ๒๓ วัน และเวลาในการรับราชการ ๒๑ ปี ๗ เดือน ๘ วัน จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะมีสิทธิขอรับบำนาญปกติตามที่กฎหมายกำหนดกำหนดมีแต่เพียงสิทธิขอรับบำเหน็จปกติ เนื่องจากมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบสิบปีบริบูรณ์แล้วตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ ต่อมานายชยพล ตรีไวย ได้ขอกลับเข้ารับราชการใหม่เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ในกรณีนี้ถือว่าเป็นการกลับเข้ารับราชการในราชการส่วนท้องถิ่นหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติ หรือเงินบำนาญพิเศษตามข้อ ๓๙(๔) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖

มติที่ประชุม ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒ ข้อหารือกรณีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบต้องคดีอาญา

ผู้แทนกรมการปกครอง ชี้แจงว่า จังหวัดเลยได้รับหนังสือขอหารือจากอำเภอหนองหิน ว่าได้แต่งตั้งนายชนนี ช่างเรือง ราษฎรบ้านห้วยไผ่ใต้ หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองหิน อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ แทนตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ตามที่นายสมนึก โพธิ์ตก ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองหิน และนายวาด ชัยพิลา กำนัน ตำบลหนองหิน อำเภอหนองหิน ร่วมกันพิจารณาเสนอแต่งตั้ง ต่อมาอำเภอหนองหิน ได้รับแจ้งจากสถานีตำรวจภูธรบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ว่านายชนนีฯ เคยต้องคดีอาญาที่ ๑๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๗ ในข้อหา "ปลูกสร้างอาคารบ้านเรือนรุกล้ำเขตชานคลองชลประทานฯ" ศาลแขวงสมุทรปราการพิพากษา ลงโทษจำคุก ๑๐ วัน และปรับ ๑,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพฯ ลดโทษกึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๕ วัน ปรับ ๕๐๐ บาท โทษจำคุกรอการลงโทษไว้ ๑ ปี ให้จำเลยรื้อถอนบ้านพักที่รุกล้ำเสีย คดีหมายเลขดำที่ ๓๕๑/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๓๓๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗

จังหวัดเลยเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑ "ที่ดิน" หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ "สาธารณสมบัติของแผ่นดิน" รวมถึงทรัพย์สินทุกชนิด ของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ดังนั้น การที่นายชนนีฯ เคยต้องหาคดีอาญาในข้อหา "ปลูกสร้างอาคารบ้านเรือนรุกล้ำเขตชานคลองชลประทานฯ" จนศาลแขวงสมุทรปราการมีคำพิพากษา จำคุก ๕ วัน ปรับ ๕๐๐ บาท โทษจำคุกรอลงอาญา ๑ ปี ให้จำเลยรื้อถอนบ้านพักที่รุกล้ำเสีย

คดีหมายเลขดำที่ ๓๕๑/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๓๓๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ ปรากฏว่า จำเลยไม่อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงถือว่าคดีถึงที่สุด จังหวัดเลยเห็นว่าการปลูกสร้างอาคารบ้านเรือนรุกล้ำเขตชานคลองชลประทาน ถือว่าเป็นการรุกล้ำทางน้ำอันเป็นที่สาธารณประโยชน์ เป็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แล้ว จึงหารือว่าความเห็นของจังหวัดเลยถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

ข้อกฎหมาย/ระเบียบ

๑. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๑๒ ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑๑) ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ...กฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์...

มาตรา ๑๕ ผู้ใหญ่บ้านและกำนันท้องที่ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกราษฎรซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ

มาตรา ๑๖ ผู้มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒

๒. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

"ที่ดิน" หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

๓. พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

๔. พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้าง แก้ไข หรือต่อเติมสิ่งก่อสร้าง หรือปลูกปักสิ่งใด หรือทำการเพาะปลูก รุกล้ำทางน้ำชลประทาน ชานคลอง ...ในกรณีที่มีการฝ่าฝืน นอกจากที่ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว เมื่อโจทก์ร้องขอก็ให้ศาลสั่งให้รื้อถอนสิ่งที่รุกล้ำนั้นด้วย

๕. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

ชาน ๒ ...ชานคลอง (กฎ) น. พื้นที่จากริมตลิ่งถึงเชิงลาดคันคลองขนานไปกับคลอง ...

๖. คำพิพากษาศาลแขวงสมุทรปราการ คดีหมายเลขแดงที่ ๓๓๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓, ๓๗ ...จำเลยได้บังอาจปลูกสร้างบ้านพักเพื่ออยู่อาศัย รุกล้ำเขตคลองชลประทาน คลองพระองค์ไชยานุชิต บริเวณหมู่ที่ ๔ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย...

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓, ๓๗ ...โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี...

กรมการปกครองพิจารณากรณีข้อหารือประกอบระเบียบ กฎหมาย และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า องค์ประกอบการเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ต้องเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยที่ดินในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ กรณีข้อหารือของจังหวัดเลย มีประเด็นที่ยังไม่สามารถพิจารณาว่าครบองค์ประกอบตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้ในสองประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง นายชนนีฯ ผู้เคยต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวงฯ ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยที่ดิน ตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สอง การรุกล้ำเขตคลองชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวงฯ ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมชลประทาน ถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

เนื่องจากการวินิจฉัยปัญหาข้อหารือของจังหวัดเลย ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ (๑๑) เป็นปัญหาในการวินิจฉัยในข้อกฎหมาย และเกิดผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนมาก่อน จึงเห็นควรนำเรื่องดังกล่าวหารือต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

สำนักกฎหมาย สป. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ กำหนดว่าผู้มีสิทธิจะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ เพื่อคุ้มครองดูแลทางน้ำชลประทาน และเขตชลประทาน โดยมาตรา ๒๓ แห่ง พระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้นายช่างชลประทานมีหน้าที่อนุญาตให้บุคคลปลูกสร้าง หรือปักสิ่งใดรุกล้ำทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนัง ได้ และตามบทนิยามคำว่า ""ที่ดิน"ในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้หมายความรวมถึงคลอง ด้วย" ดังนั้น กรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงกระเกษตราธิการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวงฯ ประกาศให้คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตเป็นทางน้ำชลประทาน แต่ในขณะเดียวกันคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตก็ยังเป็นคลองสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าตามคดีหมายเลขแดงที่ ๓๓๘/๒๕๔๗ ว่า จำเลยให้การรับสารภาพว่าได้ปลูกสร้างบ้านพักเพื่ออยู่อาศัย รุกล้ำเขตคลองชลประทานคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตบริเวณหมู่ที่ ๔ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน กรณีนี้จึงต้องถือว่านายชนนีฯ เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ ตามมาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ

อย่างไรก็ตามกรมการปกครองขอหารือเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย จึงเห็นควรเสนอข้อหารือดังกล่าวเพื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมการปกครองและผู้แทนจังหวัดเลยแล้วมีความเห็นว่าตามมาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดว่าผู้มีสิทธิจะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน กล่าวคือ ต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิด

เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่านายชนนี ช่างเรือง ได้รับการเสนอให้แต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบหมู่ที่ ๖ ตำบลหนองหิน อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ได้เคยปลูกสร้างบ้านพักเพื่ออยู่อาศัย รุกล้ำทางน้ำเขตคลองชลประทานคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต บริเวณหมู่ที่ ๔ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน และศาลมีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๓๓๘/๒๕๔๗ ว่านายชนนี ช่างเรือง มีความผิดตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต โดยรัฐมนตรีกระทรวงกระเกษตรตราธิการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธสักราช ๒๔๘๕ ประกาศให้คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตเป็นทางน้ำชลประทาน ทั้งยังเป็นคลองสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ และตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดว่า "สาธารณสมบัติของแผ่นดิน" รวมถึงทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ประกอบกับตามบทนิยามคำว่า ""ที่ดิน" ในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินให้หมายความรวมถึงคลองด้วย" ดังนั้น คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตจึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอันเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นที่ดินตามบทนิยามในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีนี้จึงต้องถือว่านายชนนี ช่างเรือง เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดตามคดีหมายเลขแดงที่ ๓๓๘/๒๕๔๗ ว่าปลูกสร้างบ้านพักเพื่ออยู่อาศัย รุกล้ำทางน้ำเขตคลองชลประทานคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต บริเวณหมู่ที่ ๔ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ด้วย นายชนนี ช่างเรือง จึงขาดคุณสมบัติที่จะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบตามมาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มติที่ประชุม ให้กรมการปกครองรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

-ไม่มี-

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๐๐ น.

(นางสาวฐิตาพร อุทก)
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นายยงยุทธ ชื้นประเสริฐ)
กรรมการและเลขานุการฯ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม